

מרכז חת לחקר התחרות והרגולציה

נובמבר 2021

קול קורא למימון מחקרים בנושא: החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 נחקק בעקבות המלצותיה של הוועדה להגברת התחרותיות במשק¹. הוועדה הוקמה במטרה לבחון דרכי ההתמודדות עם הבעיות המבניות במשק הישראלי, שמאופייין בריכוזיות על-ענפית יתירה בהשוואה לשווקים דומים בעולם. קיומו של מבנה ריכוזי מעורר חשש לפגיעה ביציבות המערכת הפיננסית, בתחרות העסקית ובציבור הצרכנים.

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות כולל שלושה פרקים מרכזיים: פרק ב' עוסק בשקילת שיקולי ריכוזיות בהקצאת זכויות. כידוע, המדינה מקצה זכויות שונות בנכסים הציבוריים לגופים הפרטיים, באופן הצפוי להשפיע על מידת התחרותיות בענף הרלוונטי ועל מידת הריכוזיות הכלל-משקית. מטרתו של פרק ב' היא להקנות למאסדרים את הסמכות לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית בעת הקצאת הזכויות, במטרה להבטיח את הגברת התחרותיות הענפית ואת ביזור הריכוזיות הכלל-משקית במסגרת הליכי הקצאת זכויות על ידי המדינה.

פרק ג' לחוק עוסק בהגבלת השליטה בחברות במבנה פירמידלי. זאת, מאחר שחלקן הגדול של הקבוצות העסקיות שנשחרו בבורסה התאפיין במבנה שליטה רב-שכבתי. מדובר על מבנה שבו קבוצה עסקית של מספר חברות מחזיקות זו בזו במעין "שרשרת" החזקות. מבנה כזה מאפשר הפרדה בין שליטה והון ומחריף את בעיית נציג. מטרתו של פרק ג' היא ליצור מגבלות מבניות על שליטה בחברות, כדי להגביל את "עומקן" של פירמידות השליטה ולקבוע כללי ממשל תאגידי במטרה להפחית את העלויות של מבנה החזקות פירמידלי.

פרק ד' לחוק עוסק בהפרדה בין תאגידים ריאליים משמעותיים ובין גופים פיננסיים משמעותיים. זאת, על רקע תופעה של שליטה משותפת של אותו גורם בשני סוגי הגופים. מצב זה יוצר חשש לפגיעה בשיקול הדעת של הגוף הפיננסי כמקצה אשראי לפעילות ריאלית במשק. ניגוד עניינים במתן אשראי עלול להשפיע על התחרות במשק.

בחלוף כשמונה שנים מחקיקת החוק ומתוך כוונה להוציא לאור כרך פרסומים אקדמיים הצופה פני עשור לחקיקת החוק, אנו מזמינים חוקרות וחוקרים להגיש הצעות מחקר בשורת נושאים: בחינת יישום החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות - הלכה למעשה; התובנות העולות מיישומו; כמו גם דיון בשאלת הרחבתו לתחומים נוספים (למשל, הפרדה בין גופי תקשורת ותאגידים אחרים במשק).

¹ משרד האוצר הדוח הסופי של הוועדה להגברת התחרותיות במשק (2012): <https://www.gov.il/he/departments/PublicBodies/competitiveness-committee>

מרכז רנה ומאיר חת לחקר התחרות והרגולציה, המסלול האקדמי – המכללה למינהל

טלפון: 03-9634104 | דוא"ל המרכז: hethcenter@colman.ac.il

רח' אלי ויזל 2, ראשון לציון | בקרו אותנו באתר: www.colman.ac.il/heth_center

עמוד הפייסבוק: <https://www.facebook.com/hethcenter>

על המחקר להיות רלוונטי למשק הישראלי ויש לגבש בסופו המלצות למדיניות. שני הקריטריונים העיקריים לבחירה הם מצוינות מחקרית ותרומה למדינת ישראל. הצעות המחקר תובאנה לשיפוט במרכז חת לחקר התחרות והרגולציה. המרכז שומר על שיקול דעתו לאשר או לדחות הצעה. המחקרים יתפרסמו בכתב העת "מחקרי רגולציה" – כתב עת אקדמי אינטרדיסציפלינרי המפורסם על ידי מרכז חת, וזאת לאחר שיפוט אקדמי אנונימי ולפי שיקול דעתו של המרכז.

מבנה הצעת המחקר (עד 5 עמודים) תכלול:

- כותרת המחקר
- תיאור כללי של הבעיה \ נושא
- רקע מדעי \ ספרותי, קשר לספרות מקצועית קיימת ותרומה למחקרים קיימים
- מטרות המחקר – מטרה ראשית ומטרות משנה
- השערות העבודה (עבור מחקרים איכותניים מובהקים ניתן לדלג על סעיף זה)
- סוג המחקר ושיטת איסוף הנתונים
- שיטת עיבוד הנתונים
- תרומת המחקר:
 - ייחודיות המחקר – מידת החידוש והמקוריות
 - רלוונטיות המחקר – מידת הרלוונטיות לישראל
 - המלצות אפשריות למקבלי ההחלטות ותרומה לגיבוש המדיניות בתחום
- אבני דרך ולוח זמנים מתוכנן
- סעיפי הוצאות מתוכננות
- פרטי החוקרים/ות: יש לצרף קורות חיים של מגיש/ות ההצעה ורשימת פרסומים

מסגרת הזמן:

המועדים הסופיים ייקבעו ויודעו על ידי מרכז חת.

מפגש חוקרים מקוון ייערך באפריל 2022;

דו"ח התקדמות יוגש באוגוסט 2022 במועד שיקבע ויודע;

טיוטה מתקדמת של העבודה תוגש בדצמבר 2022 במועד שיקבע ויודע;

יום עיון להצגת מחקרים ייערך במכללה למינהל בראשלי"צ בדצמבר 2022 או בינואר 2023;

עבודת המחקר הסופית תוגש במרס 2023 במועד שייקבע ויודע.

מרכז חת שומר על שיקול דעתו לערוך מפגשי חוקרים, יום עיון להצגת מחקרים, וכן להזמין את החוקרים/ות להרצות בנושא המחקר, גם במסגרת הקלטת וידאוקאסט להפצה. עבודת המחקר הסופית תועבר לשיפוט חיצוני אנונימי לקראת הפרסום בכתב העת מחקרי רגולציה.

מרכז רנה ומאיר חת לחקר התחרות והרגולציה, המסלול האקדמי – המכללה למינהל

טלפון: 03-9634104 | דוא"ל המרכז: hethcenter@colman.ac.il

רח' אלי ויזל 2, ראשון לציון | בקרו אותנו באתר: www.colman.ac.il/heth_center

עמוד הפייסבוק: <https://www.facebook.com/hethcenter>

החוקרים/ות ישתפו פעולה להטמעת הערות מערכת כתב העת מחקרי רגולציה. העבודה תפורסם לפי שיקול דעתו של מרכז חת. מרכז חת מעודד את החוקרים/ות להציע את המחקר לפרסום באנגלית בכתבי עת בעולם, בציון שמו של מרכז חת כגורם מממן.

דגשים טכניים להגשת עבודת המחקר הסופית (המאמר):

- המאמרים יוגשו בשפה העברית (לא באנגלית).
- סוג הקובץ: WORD
- ההפניה למקורות תבצע לפי כללי האזכור האחד המקובלים במשפטים, ראו: <https://www.nevo.co.il/Content/Pirsumim/images/izkur2021.pdf>
- קישורים לאינטרנט יש לכתוב בתבנית מקוצרת. ניתן להשתמש במנוע קיצור כתובות URL באתר [/https://bitly.com](https://bitly.com)
- אין להשתמש בצבע. איורים וגרפים יופיעו בשחור-אפור ובטקסטורות.
- יש לצרף תקצירים בעברית ובאנגלית.

המענק: עבור המחקר יינתן לחוקרים/ות מענק בטווח שבין 20-30 אלף ש"ח לפי שיקול דעתו של מרכז חת וכתלות בטיב המחקר (תיאורטי, אמפירי, כמותני, איכותני), בהיקף המחקר ובתרומתו. סכום המענק יודע למציעים/ות בד בבד עם מסירת ההודעה על קבלת הצעת המחקר. סכום זה מגלם בתוכו כל מס שיחול מכל סיבה שהיא. היה ועל ההצעה יחתמו מספר חוקרים/ות, המענק יחולק ביניהם/ן. התשלום יבוצע לרשות המחקר במוסד האקדמי בו מועסק החוקר. חוקר עצמאי יידרש להציג אסמכתאות לכיסוי הוצאות מחקר בשיעור 75% מסכום המענק.

המענק יועבר בשתי פעימות כדלקמן:

תשלום ראשון (50% מהסכום) - 60 ימים מהטמעת הערות המערכת לטיטה המתקדמת.

תשלום שני (50% מהסכום) - 60 ימים לאחר שהכותב/ת יטמיע את הערות הצוות האקדמי של מרכז חת והערות השיפוט האקדמי החיצוני לטיטה הסופית.

את הצעות המחקר יש להגיש עד לתאריך 1/2/2022.

הצעות מחקר וקורות חיים יש לשלוח למרכז חת לחקר התחרות והרגולציה, דוא"ל

hethcenter@colman.ac.il

לשאלות ניתן לפנות לד"ר איריס סורוקר: iris@soroker.co.il

בברכה

מרכז רנה ומאיר חת לחקר התחרות והרגולציה, המסלול האקדמי – המכללה למינהל

טלפון: 03-9634104 | דוא"ל המרכז: hethcenter@colman.ac.il

רח' אלי ויזל 2, ראשון לציון | בקרו אותנו באתר: www.colman.ac.il/heth_center

עמוד הפייסבוק: <https://www.facebook.com/hethcenter>

מרכז רנה ומאיר חת לחקר התחרות והרגולציה, המסלול האקדמי – המכללה למינהל

טלפון : 03-9634104 | דוא"ל המרכז : hethcenter@colman.ac.il

רח' אלי ויזל 2, ראשון לציון | בקרו אותנו באתר : www.colman.ac.il/heth_center

עמוד הפייסבוק : <https://www.facebook.com/hethcenter>